

Stuurgroep Regionaal Landschap Drents-Friese Grensstreek

Wanneer: Donderdag 11 juni 2020 | **Hoe laat:** 09.00 uur tot 11.00 uur | **Waar:** Starleaf (online)

Aanwezig: Henk van Hooft (voorzitter), Catrien Scholten (secretaris), Henk Jumelet (provincie Drenthe), Jan Gorter (Natuurmonumenten), Bert Hummelen (Staatsbosbeheer), Jan Schipper (gemeente Midden-Drenthe), Dick Dijkstra (Recreatieschap Drenthe), Henk Doeven (gemeente Westerveld), Herman Odink (Waterschap DOD), Petra Ellens (Recron), Fimke Hijlkema (gemeente Ooststellingwerf), Gerrie Hempen (gemeente De Wolden), Jan Bloemerts (LTO-Noord), Elaine Sapulete (provincie Drenthe, verslag)

Afwezig: Douwe Hoogland (provincie Friesland) en vervanger Age Kramer (storing op het internet), Sonja van der Meer (Het Drentse Landschap), Minne Wiersma (Maatschappij van Weldadigheid)

Gasten: Gert-Jan Elzinga (adviseur), Eric de Gruijter (landschapsbeheer Drenthe), Wim Meijberg (IVN)

Publiek: Suzan Brand (gemeente Westerveld)

1. Opening en welkom

Henk van Hooft (voorzitter) opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

2. Vaststellen agenda

Agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag van 5 maart 2020

Gerrie Hempen: Bij punt 8, slagkracht i.p.v. slachtkracht.

- Met deze wijziging wordt het verslag vastgesteld.

Bert Hummelen: Naar aanleiding van het verslag missen er een paar vervolgacties. We hebben over de financiering van recreatie gezegd dat wij ook wat willen doen voor de duurzame financiering van recreatieve voorzieningen. Wij hebben bij de startnotie Vledder Aa opmerkingen gemaakt over dat plan. Daar heb ik niet veel van terug gezien. Ik vraag toch naar de voortgang van de vervolgacties. *[naschrift: de projectleider wacht op ambtelijke reactie SBB wat bedoeld werd met "ambitie"]*

Henk van Hooft: Om bij het laatste te beginnen. Vanuit de stuurgroep zijn geen reacties na de vergadering gekomen. Er is geen informatie over de huidige stand van zaken. De secretaris gaat dit na..

Henk van Hooft: Ten aanzien van de financiering is afgesproken dat wij nu inzetten met de aanvraag van zes miljoen. Het proces rond Nationale Parken nieuwe stijl leidt tot een plan voor meer duurzame financiering van infrastructuur.

Bert Hummelen: Dat staat er en dat heb ik ook gezien. Maar ik vraag me af of dat de enige actie zou moeten zijn? Zouden wij ook geen actie richting provinciaal bestuur moeten doen om

dit voor de korte termijn (komende drie jaar) eerder op de agenda te krijgen. Dat was namelijk mijn verwachting.

Catrien Scholten: Voor de korte termijn (dit voorjaar) hebben we geen afspraken gemaakt. Henk Jumelet heeft ook aangegeven dat hij vooral niet in natuur wil gaan zoeken. Omdat er dan van het ene potje naar het andere potje geschoven wordt.

Bert Hummelen: Dat hebben wij ook ondersteund. Ik kan mij de opmerking herinneren dat er nog meer Henken op het provinciehuis actief zijn. Zodat het een wat bredere vraag aan het bestuur van Drenthe zou kunnen zijn. Dus ook van andere potten (recreatie, economie en toerisme). Dat heb ik eraan overgehouden.

Henk van Hooft: Mijn suggestie is de volgende. Wij zorgen dat die aanvraag voor de zes miljoen binnen nu en een kleine twee maanden op tafel ligt. Daar komen plannen in voor de toekomst. Het is ook de bedoeling dat daarin een financieringsrichting benoemd wordt. Wat eerder geld voor recreatie oplevert, pakken we eerder op

4. Aanvraag subsidie Rijksregeling Nationale Parken

Henk van Hooft: De minister van Landbouw en Natuur heeft zes miljoen beschikbaar gesteld voor alle nationale parken. Het uitwerken van de regeling heeft lang geduurd. De uitwerking ligt er nu. Wij hebben in de stuurgroep afgesproken dat wij een plan maken om een aanvraag in te dienen. De ambitie is afgelopen maanden verkend. De achterliggende stukken heeft de stuurgroep ontvangen. Aan de hand van de opmerkingen van u en ondersteuning van u kan in de komende weken de uitwerking plaatsvinden. Wij hebben van de stuurgroep en anderen medewerking gehad om in discussiebijeenkomsten gedachten, ideeën en suggesties op te halen. Degene aan wie wij gevraagd hebben deze aanvraag uiteindelijk vorm te geven is Gert-Jan Elzinga.

Gert Jan Elzinga: Wij hebben een drietal goede sessies gehad met verschillende betrokkenen vanuit Regionaal Landschap over de onderwerpen landschapsvisie, landschapskwaliteit en duurzaam toerisme. Daarmee ook direct de drie bouwstenen van de aanvraag die wij nu voorbereiden. Er is nog een vierde bouwsteen en die loopt er als een rode draad doorheen. Zoiets als een aan Naoberschapslijn – communicatie en betrokkenheid. Het IVN kan dat trekken. Voor de drie andere bouwstenen is er ook een beoogd trekker die als aanvrager/subsidieontvanger gaat functioneren voor Rijksbijdrage. Voor de landschapsvisie zal dat het Drents Landschap zijn, voor Landschapskwaliteit Landschapsbeheer Drenthe zijn en voor Duurzaam toerisme zou dat het Recreatieschap moeten zijn maar vanwege een formaliteit bij het RVO (Recreatieschap valt als gemeenschappelijke regeling onder de uitsluiting van overheden) kan dat niet rechtstreeks maar moet dat via een stichting waarin het recreatieschap participeert.

De ambities zijn verwerkt in dit stuk. Er zijn drie vragen voor de stuurgroep.

1. Zijn er nog aanvullingen m.b.t. concept hoofdlijnen? Zo ja, welke?
2. Kan uw organisatie een bijdrage leveren in tijd of geld aan de cofinanciering van de opgave?
3. Mocht er geen tijd of middelen ingezet kunnen worden is het dan mogelijk een bijdrage te leveren in andere vorm?

Henk van Hooft: Zijn er toelichtende opmerkingen nodig bij een van de stukken?

Gerrie Hempen: Ik heb de drie bouwstenen voor mij en zie de landschapsbiografie en landschapsstrategie als een visie voor zuidwest Drenthe. Ik vraag me af wat voor status zo'n landschapsbiografie krijgt in zo'n visie? Ik ben benieuwd wat het vervolg hiervan is. Ik denk graag in kansen maar ik zie hier ook beperkingen.

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

Catrien Scholten: De landschapsbiografie is een beschrijving van het gebied tot en met nu. Dat is feitelijk. De Landschapsvisie of -strategie (twee namen voor hetzelfde plan) is vergelijkbaar met een beheer- en inrichtingsplan of beheer- en ontwikkelplan voor nationale parken oude stijl. Nationale Parken nieuwe stijl gaan over grotere gebieden. Dan heb je er een schil om heen en gaat het niet meer alleen over natuurgebieden. Het is een gezamenlijke ambitie van verschillende partijen. Waar willen wij met elkaar naar toe? Omdat het niet via democratische lijnen is vastgesteld zal het geen bindende werking hebben voor derden. Het is een ambitie waarvan wij verwachten van partijen die in de stuurgroep zitten dat, als we de ambitie gezamenlijk onderschrijven, op termijn gaan integreren in hun omgevingsvisie of bestemmingsplannen.

Gerrie Hempen: Ik krijg het gevoel dat wij als gemeente niet meer aan het roer staan omdat wij dat ook in onze eigen omgevingsvisie neer moeten zetten. En daar heb ik wel een beetje moeite mee. Ik hoop dat wij nog wel zelf de richting kunnen bepalen die wij op gaan. De landschapsstrategie/visie wordt opgesteld door het Drents Landschap. Ik vraag mij af of deze partij onafhankelijk genoeg is.

Jan Bloemerts: De zorg die Gerrie uitspreekt kan ik onderschrijven. Het zit met name in bepaalde denkrichtingen en het conformeren aan toekomstig beleid, conformeren aan keuzes, terwijl we niet weten waar die exact voor staan. Ik heb behoefte aan verduidelijking met name procedure. Kan dat nog nader omschreven worden.

Fimke Hijlkema: Misschien heb ik het niet goed begrepen maar het gaat toch om bouwsteen landschapsvisie. Die gaan wij toch met meerdere partijen bespreken? Ik neem aan dat wij hierin ook worden betrokken.

Henk Doeven: Ik ben het wel met Gerrie eens. Ik zou graag zien dat omliggende gemeenten goed meegenomen worden bij het opstellen.

Jan Schipper: Eigenlijk kan ik mij aansluiten bij Henk. Wat is de status precies, wat betekent dit richting het democratisch proces richting gemeenteraad en de relatie met de omgevingsvisie. Ik vind het ook nog wel spannend.

Henk Jumelet: Ik onderschrijf wat gezegd is door de gemeenten. Uiteindelijk moet het leiden tot een subsidieaanvraag. Voor wat betreft de financiën, wij zijn ook gevraagd voor de cofinanciering. Friesland heeft ook een duit in het zakje gedaan maar het moet nog wel langs provinciale staten.

Henk van Hoof: Belangrijk punt is dus het democratisch gehalte en de betrokkenheid en verhouding tot de verantwoordelijkheid van de overheden. Zowel nu in het proces van opstellen, maar ook straks wanneer de plannen hun uitwerking krijgen.

Gert Jan Elzinga: Klopt. Eerst over de opmerkingen vanuit de gemeenten. De status van een Nationaal Park Nieuwe Stijl in de relatie met de regelgeving in het kader van omgevingsbeleid is niet anders dan wat die was. Een Nationaal Park levert geen beperkingen in wettelijke regels. Daarmee hebben de gemeenten de nodige ervaring op kunnen doen in de reeds lange bestaande nationale parken. Waarbij overigens ook in het oude stelsel Nationaal Park Drentsche Aa al groter is dan alleen natuurgebieden. Bijvoorbeeld een beheer en inrichtingsplan DFW of beheer en inrichtingsplan DV. Dat heeft zich ook de afgelopen 10/15 jaar op een goede manier een plekje weten te vinden in de totaal regelgeving van de provincie en gemeente. Dat zal bij een nationaal park nieuwe stijl niet anders zijn. Het tweede punt wat de wethouders maken is geheel terecht voor wat betreft de betrokkenheid van de gemeenten. Het Drents Landschap is beoogd trekker van de landschapsvisie maar juist een groot deel van de middelen van het Rijk is bedoeld om het proces van overleg met alle deelnemers binnen het regionaal landschap op een goede manier te faciliteren. Dus deze regeling van het Rijk

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

biedt juist heel veel mogelijkheden om dat bijna van onderen op te doen. Niet alleen met jullie als gemeentebestuurders of gemeenteraad maar ook met de inwoners van het gebied. Daarin doet zich een kans voor. Dan als laatste nog de opmerking van gedeputeerde Jumelet over de middelen. Daar ben ik het helemaal mee eens. Voor de aanvraag moeten we transparant maken wat we zelf als regio bijdragen. Dat kan met extra geld zoals aan de staten van Drenthe en Fryslan voorgelegd. Maar dat mag ook met inzet van menskracht die voor de gezamenlijke ambitie wordt ingezet. Dus aansluitend op het idee van gedeputeerde Jumelet. Je kunt natuurlijk de inzet van middelen uit A (dat zijn de eigen middelen van provincies) vrijhouden voor uitvoeringszaken door dat je bijvoorbeeld bij aanvragen richting het Rijk eigen uren opvoert van gemeenten die ook worden gezien als cofinanciering. Daarmee doet zich een kans voor. Dat is ook precies waar wij de komende 1,5 maand mee aan het puzzelen gaan. Vandaar ook de belangrijke vraag richting de stuurgroep, welke eigen uren worden er door o.a. de gemeente in die bouwstenen gestoken of worden daarin gestoken? (Denk daarbij aan de inzet van gemeenten om burgers en ondernemers mee te nemen in de op te stellen landschapsstrategie die je ook weer kunt benutten voor de omgevingsvisie, energieopgave etc)

Gerrie Hempen: Ik ben enigszins gerustgesteld. Ben nog wel benieuwd wat er straks op tafel ligt. Ik zag nog wel bij bouwsteen nummer 3 dat er volgens mij wordt gesproken over burgerparticipatie en ik zou het eigenlijk wel fijn vinden dat wij een stap verder kunnen zetten en dat wij daar ook over kunnen gaan tot overheidsparticipatie. Dat wij het gedeeltelijk los kunnen laten. In de Wolden zijn we zover om die stap te maken maar het zou mooi zijn dat het heel Zuidwest Drenthe kunnen doen.

Henk Doeven: Ik ben nog steeds niet gerustgesteld omdat ik geen antwoord gekregen heb om toch mogelijk de wethouders van de omliggende gemeente op een of andere wijze nog mee te nemen in de aanvraag.

Henk Jumelet: Het is goed beantwoord. Ter onderstreping is voor mij vooral nu van belang hoe wij een goede aanvraag kunnen maken, waar iedereen goed bij betrokken is. Het valt allemaal in de vakantieperiode en het schrijven moet wel tussen 25 juni en 20 augustus plaatsvinden. Er wordt van ons allemaal nog wel gevraagd om er wat soepel en creatief in te zijn de komende periode. Het gaat eerst om de aanvraag en volgens mij zit het belang daar eerst nu in.

Henk van Hooft: Wij hebben belang bij een goede aanvraag en daarna van een uitwerkingsplan en de contouren daarvan moeten in die aanvraag komen. Dat gedragen wordt door allen die betrokken zijn bij het gebied en waarin de verantwoordelijkheden van iedere organisatie naar de eigen achterban waargemaakt kunnen worden. Aan de andere kant hebben wij behoefte aan kennis, creativiteit en inzet van betrokkenen want alleen dan kunnen wij een goed plan maken. De vraag aan eenieder geef ons aan op welke manier je wat kan inbrengen in dit proces. Wij ontvangen op korte termijn graag aanduidingen van de stuurgroep. Dat is ook een manier van invullen van die verantwoordelijkheden die met name ook de gemeenten dragen.

Gert Jan Elzinga: Graag voor donderdag 25 juni een reactie van elk organisatie op die 3 vragen. Daarbij ook direct gekoppeld het verzoek om 1 contactpersoon per organisatie te benoemen.

Bert Hummelen: Als ik het Rijk zou zijn en ik zou een aanvraag krijgen uit Drenthe en ik zou daar zien dat er 12 partijen aan meedoen, dan zou ik dat veel sterker vinden dan dat Friesland 50.000 geeft en Drenthe lapt de rest erbij. Ik zou wel in dit overleg willen spreken of niet

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

iedereen in uren of in geld ook al is het maar een beperkt bedrag meedoen om zijn commitment te laten tonen aan deze aanvraag? Wij vragen nu iets aan en hoe steun je dat het allerbeste? Fimke Hijlkema: Ik begrijp niet zo goed waar Bert uit afleidt dat wij niet in uren een rol zouden willen vervullen.

Gerrie Hempen: Oproep is duidelijk en ook wij zetten sowieso al in op innovatie voor de landbouw dus waarschijnlijk kan het geld daarbij opgenomen worden. Daarnaast is het ook zo dat de gemeentes in een moeilijke situatie zitten i.v.m. corona en dergelijke. Het is best ingewikkeld om daar een gepast antwoordt op te geven.

Dick Dijkstra: Vanuit het recreatieschap kunnen we qua uren maar misschien ook financieel wellicht namens de 4 gemeenten het e.a. doen.

Bert Hummelen: Harstikke mooi maar als Dick het betaalt voor de gemeenten dat dan toch de gemeente erbij staat.

Erik de Gruijter: De gemeenten betalen sowieso al flink mee in het reguliere streekbeheer. Dat is al een component nadrukkelijk die input voor Landschapsbeheer kwaliteit zit. Hier komt een aanvulling op voor deze aanvraag. De gemeentes kunnen en mogen al benoemd worden omdat zich significant wordt bijgedragen aan het structurele streekbeheer waarbij de inzet van bewoners al is geborgd. Ik denk dat het goed is om het in de aanvraag te gaan benoemen.

Herman Odink: Wij als waterschap als functionele overheid zullen wij de reactie voor 25 juni wel sturen. Ik wil nog wel wat doen aan verwachtingsmanagement dat er geen duizenden euro's in harde euro's vanaf het waterschap zullen komen. Wij steken ons geld met name in het realiseren van onze doelen o.a. via het natuurlijk platteland.

Henk van Hooft: De hele inzet van de aanvraag en het programma daarna is dat het van ons allemaal is. Als wij hem samen maken in uren en de financiering is altijd een lastig verhaal. De oproep van Bert is door iedereen verstaan. Wij gaan met vol vertrouwen aan het werk en zetten deze aanvraag door. Hier mogen wij uit concluderen dat het voorstel zoals het er ligt wordt gedragen door de stuurgroep. U gaat in eigen organisatie na in welke mate in uren/geld een bijdrage geleverd kan worden. Wij horen dat graag voor de 25^e. Het gaat hier om een aanvraag die door ons allen gedragen kan worden. Het moet begin september ingediend worden en dat betekent dat er in de tussen tijd een ronde zal zijn om de resultaten terug te leggen en de uiteindelijke goedkeuring te krijgen van de stuurgroep om de aanvraag in te dienen.

5. Jaarplan Nationaal parken bureau (NPB) en Toekomstvisie SNP

Henk van Hooft: Het jaarplan van het NPB en de visie van het SNP is primair ter informatie. Maar het geeft ook aan op welke wijze door SNP en de daarbij betrokken organisaties gekeken wordt naar de ontwikkeling van de nationale parken. Er is een besluitvormingstraject opgebouwd waarbij de afstand van de individuele nationale parken naar de uiteindelijke besluiten wel erg lang is geworden. Los van de kwaliteit van de stukken kunnen er dan soms vraagtekens gezet worden bij de betrokkenheid en de mogelijkheid voor inbreng van de nationale parken. De brief die ik gestuurd heb voor de laatste vergadering van het SNP-bestuur heeft daar betrekking op. In het bestuur van SNP zijn op deze manier enkele initiatieven langs gekomen waaruit blijkt dat er een selectie plaatsvindt van parken en soms op basis van (financiële) drempels. Dit werpt de vraag op of wij de weg op willen gaan dat wij alleen mee kunnen doen wanneer er geld op tafel komt én het geld beschikbaar is. Het heeft nu betrekking op promotionele activiteiten maar dat zou zich ook bij andere initiatieven voor kunnen doen.

Jan Gorter: Ik begrijp niet zo goed waarvoor wij dan moeten betalen en wat daar dan anders aan is dan het verleden?

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

Henk van Hooff: Om een concreet voorbeeld te noemen er is een website geïntroduceerd. Beleef de nationale parken en daar staan 4 of 5 parken op. Die hebben betaald om op die website te komen.

Henk Doeven: Ik vind het wel een lastige vraag om hier nu een antwoord op te geven. Ik weet absoluut niet waar het over gaat en om welke bedragen. Ik zie ook dat marketing Drenthe heeft aangegeven hier niet aan mee te willen betalen omdat het niet past in hun plan. Ik wil graag eerst meer weten en wat hier de gevolgen van zijn.

Jan Schipper: Ik sluit mij aan bij Henk. Ik wil graag weten wat de toegevoegde waarde hiervan is. Zoekt men op nationaal park of zoekt men op regio. Is het zo belangrijk dat je op z'n website staat?

Jan Gorter: Wij moeten wel als nationale parken familie bij elkaar blijven dus ik denk dat je wel op termijn een lijn moet hebben.

Henk van Hooff: Het gaat er vooral even om dat wij een gedachtewisseling hebben naar aanleiding van het feit dat die stukken er liggen. Het punt heeft aandacht in het dagelijks bestuur van het SNP. Binnenkort zal er een gesprek plaatsvinden met marketing Drenthe en NP Drentsche Aa, hoe we vanuit Drenthe met de promotie en Ode aan het Landschap omgaan.

6. Meerjarenstrategie C&E 2020-2025

Wim Meijberg: In de communicatie educatie strategie staat de richting voor de toekomst aangegeven. Met de extra bijdrage vanuit de zes miljoen willen we onderdelen daarvan meer inhoud gaan geven. Denk hierbij aan bewoners van het gebied, ondernemers van het gebied en vooral ook kinderen.

Gerrie Hempen: Het is een mooi plan en het ziet erop zich goed uit. Ik zou wel mee willen geven, laat vooral niet de boswachter alleen aan het woord maar trek dat ook wat breder. Laat ook de boer aan het woord want wij hebben het natuurlijk wel over het gehele gebied. Belicht het verhaal ook vooral van twee kanten.

Henk Doeven: Bij de uitgangspunten wordt aangegeven dat wij streven naar een of meer topbelevingen in de natuur (specifiek voor zuidwest Drenthe). Hoe wordt de topbeleving gezien in de natuur?

Fimke Hijlkema: Wij vinden het ook belangrijk dat bijvoorbeeld een landschapsbiografie door de recreatie en toerismeondernemers wordt gebruikt om informatie te geven aan de gasten. Die hebben ook belang bij een goede uitleg. Graag dus ook de gastheren betrekken. Wat zijn de resultaten die wij verwachten?

Wim Meijberg: De boswachter aan het woord dat zou inderdaad een beperkte inzet zijn. Ook boeren en inwoners nemen we mee. We benoemen ook de ouderen. De ouderen zijn toch de dragers van de geschiedenis van deze streek. Hoe kunnen wij die verbinden met jongeren? Hoe kunnen wij ervaringen en verhalen delen? Topbeleving in de natuur? Natuur is voor mij een heel breed begrip en dat is niet alleen het natuurgebied ook de regio rond de nationale parken. Dat betekent dat je slootjes en plassen ook als natuur kunt zien. Dat hoeft niet direct in de kern van het nationale park zijn.

Henk Doeven: Dank voor het antwoord en dat is precies wat ik bedoelde. Probeer nu niet alles in de natuur te stoppen maar probeer een topbeleving zo neer te leggen dat onze ondernemers daar ook baat bij hebben. Graag de topbeleving meer aan de randen van de parken laten zien.

Jan Gorter: Bij topbeleving moet je ook denken aan exclusieve belevingen die echt iets speciaals laten zien van het gebied.

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Nationaal Park
Dwingelderveld

Holtingerveld

Erik de Gruijter: Een deel van de beleving zit ook in het meedoen met het beheer en onderhoud. Dat is de essentie waarom wij als landschapsbeheer blij zijn met verbreden van de visie op nationale parken. Dat het niet alleen om de natuurgebieden gaat maar ook om de tussenliggende gebieden als geheel.

Henk van Hoofft: Het zichtbaar maken van de resultaten in verslaggeving helpt ook bij de discussie om tot een beoordeling te komen en op nieuwe suggesties te komen.

7. Wilde Natuur

Henk van Hoofft: Wilde natuur is een onderwerp waar de afgelopen twee jaar intensief aan is gewerkt. Er is veel en over een lange periode gesproken met gebruikersgroepen. Het hele proces heeft ook tot onrust geleid van tijd tot tijd. In maart hebben we concept-kaart vastgesteld. De kaart is in een onlinepresentatie in april geweest. De reacties die daarop binnen zijn gekomen en de antwoorden die wij hebben gegeven liggen nu hier op tafel. De vraag is of dit nu een resultaat is wat gedragen wordt door betrokkenen, waarmee de stuurgroep akkoord kan gaan. En daarmee naar de volgende fase te gaan, de uitwerking daarvan.

Catrien Scholten: Als aanvulling hebben wij afgelopen dinsdag 9 juni gesprek gehad met een vertegenwoordiger van de ruitergroep omdat er in de conceptkaart nog een ruiterroute gepland was aan de noordkant (de oversteek over Tilgrup). In de uitwerking bleek de brug alleen bedoeld voor wandelaars en niet voor ruiters. De opties die er zijn voor een brug of een dam die zijn dusdanig groot van omvang dat het door de provincie Friesland als niet gewenst gezien wordt. Bij de ruiters was enige teleurstelling maar uiteindelijk wel begrip voor het feit dat wij die oversteek daar niet maken. Woensdag 10 juni is nog bericht van dorpsbelangen Oude Willem, Zorgvlied, Wateren ontvangen. Zij hebben naar de kaart gekeken met de vraag of de wijziging voor hen acceptabel is om in de toekomst nog van het gebied te kunnen genieten. De conclusie is dat zij het acceptabel vinden.

Henk Doeven: Wij hebben in een klein comité contact gehad over evenementen. Ik heb steeds begrepen dat de paden in de stille kern niet onderhouden zouden worden en er uiteindelijk uitgehaald zouden worden. Ook de routes in de kern worden eruit gehaald. Nu ben ik eigenlijk onaangenaam verrast dat het verdwijnen en dichtgroeien van paden voor het gehele gebied geldt. Dat heb ik eigenlijk tot voor kort nooit zo begrepen.

Fimke Hijlkema: Ik ben het eens met de opmerking dat de ruiterroute bij het kunstwerk niet over de Tilgrup kan. Kan de kaart ook aangepast worden dat daar dus alleen een struin pad, wandelpad op de kaart staat. Blij dat het teruggekoppeld is richting de ruiters. Graag ook nog aandacht voor de ATB'ers van Diever naar Appelscha. Die vragen nog om een alternatieve route. Ik weet niet hoe ver het daarmee is en of die er nog ingetekend kan worden. En aansluiting op Henk Doeven, je bent niet de enige die niet begreep dat routes en paden een ander fenomeen is. Ik was toch ook een beetje verbijsterd dat het niet alleen in de stille kern ging maar ook daaromheen.

Jan Schipper: Mag ik mij aansluiten bij mijn collega-wethouders. Voor onze inwoners verandert er meer dan eerst gedacht is.

Gerrie Hempen: Fimke triggerde mij net wel. Is er nog ruimte om het afsluiten van de beheerpaden ter discussie te stellen

Henk Jumelet: Ik was benieuwd naar de reactie van de gemeenten. Het is een belangrijk punt wat er wordt ingebracht en het is zeer belangrijk dat wij hetzelfde beeld hebben. Het persbericht versie twee maak ik bezwaar tegen de teksten die staan onder het kopje evenementen. Daar moet nadrukkelijk aan de orde komen dat wij duidelijke kaders hebben

gesteld door natura 2000 en beheer en inrichtingsplan. Wij hebben in die beheer en inrichtingsplannen gesproken met elkaar over bestaand gebruik.

Catrien Scholten: In het project Wilde natuur hebben we vooral gesproken over de veranderingen in de stille kern en het niet-onderhouden van de paden daarin en het verplaatsen van de routes. Afgelopen dinsdag 9 juni hadden wij overleg met wethouders Fimke Hijlkema en Henk Doeven waar blijkbaar al die tijd onduidelijkheid is geweest dat ook in het gebied buiten de stille kern door terreinorganisaties de brede beheerpaden afgesloten/ minder onderhouden worden. Er is ontrust bij organisatoren van evenementen. En voor beide wethouders was het nieuw dat er ook in het gebied buiten de stille kern beheerpaden afgesloten/minder onderhouden worden. Staatsbosbeheer heeft naast de stille kern ook een ander natuurbeleid (omvorming van productiebos naar natuurlijk bos – dit staat al sinds 1998 in het BIP en betekent o.a. dat brede beheerpaden kunnen vervallen zodra het bos niet meer geogost wordt).

Bert Hummelen: Ik vind het vervelend dat het nu nog naar voren komt. Wij hebben hier namelijk net twee jaar over gesproken met elkaar in een specifiek traject. Wij zitten hier bovendien als stuurgroep en wij hebben een beheer en inrichtingsplan vastgesteld en in dat plan staat dat het DFW op weg gaat naar een natuurlijke bos. Dit hebben wij al jaren geleden afgesproken en dat betekent dat de aanleg zoals het geweest is met bospaden voor bosbeheer (voor de aanplant en uithalen van bos) dat die weggaan. Dat is bestaand beleid/beheer en dat geeft aan dat wij die paden niet bewust openhouden, maar het betekent ook niet dat wij het allemaal en direct dichtgooien. Het komt voort uit het hoofddoel om het natuurlijk bos te laten zijn. En in natuurlijk bos past niet dat rond ieder bosvak een pad is als structuren die nog horen bij het intensieve bosbeheer van jaren geleden. Het is allemaal niet nieuw, maar blijkbaar is dat onduidelijk voor de huidige leden van de SG en dat is vervelend. Wat daar bijgekomen is dat wij voor de stille kern er een extra versnelling op zetten naar meer natuurlijkheid. Dus gaan we ook paden 'natuurlijk afsluiten' met struinnatuur ter vervanging om het gebied anders te beleven. Voor paden buiten de stille kern gaat dat minder snel, maar we kunnen en willen dus geen garantie geven dat deze paden altijd blijven bestaan. De routes onderhouden wij, veelal samen met gebruikersgroepen. En als wij in die routes iets moeten veranderen (bijvoorbeeld in verband met hydrologisch- of ecologisch herstel, beheerplan N2000 of soortbescherming) dan maken wij er minstens ergens anders iets nieuws bij. Dat ligt hier voor en daar ging de discussie over die wij met alle gebruikersgroepen etc. hebben gehad. Die kaart ligt nu hier en volgens mij zijn wij het daarover eens.

Henk van Hooft: In de discussie staan nu twee dingen heel scherp tegenover elkaar. Namelijk de stille kern zonder routes en onderhoud aan paden. En het beeld aan de andere kant dat er in de rest van het gebied aan de paden niets zou veranderen. Dat laatste klopt dus niet. In de rest van het gebied blijven ruim voldoende mogelijkheden voor recreatie. Maar de brede paden blijven niet allemaal onderhouden. Bert hoor ik zeggen dat het ook niet van vandaag op morgen allemaal afgesloten en dichtgegroeid is. Maar geen garanties dat de paden over 15 jaar nog allemaal toegankelijk zijn.

Henk van Hooft: De route kaart zoals die er nu ligt stellen we vast. Er kan nu verder gewerkt worden aan de uitvoering van de voorgenomen plannen.

8. Voortgang diverse projecten

Ter informatie

**Nationaal Park
Drents-Friese Wold**

**Nationaal Park
Dwingelderveld**

Holtingerveld

9. Verslagen, mededelingen en ingekomen stukken

Ter informatie

- M.b.t. het jaarverslag graag naam Fimke Hijlkema goed noteren. Graag extra voorletter vermelden bij Herman (K.H. Odink).

10. Mededelingen/diversen

Geen

11. Rondvraag en Sluiting

- Het volgend bestuurlijk overleg vindt plaats op vrijdag 2 oktober.